

CZYLI (620) *pt*

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

I. *W funkcji partykuły wprowadza wypowiedzenia pytające (realne i retoryczne) niezależne; an, anne, annum, ecquid, -ne, nonne, num, numnam, nunquid, utrum Cn (142) : BielŻyw 8; MurzHist M3v; MurzNT Matth 7/9, Ioann 18/34; tzeufz się kápłani/ y Zydowie inni wltárym zakonie otzyściáli/ tzyli dla thego/ iż w małżeńftwie żyli y obcowáli? KrowObr 225v, 148, 201; I záíf ty wywodzyíf Iutrzeńkę czáfu fwego/ y Zwierzęcey gwiazdzie nád fyńy ludzkiemi naftáwác kazelz? Wiefzże thy porządek Nieba/ y położyfz [!] ráchunek iego ná ziemi? Czyli podniefiés [!] we mgle głófu twe⁶⁰ [Numquid elevabis in nebula vocem tuam] á náwałność wod przykryie cie? Leop Iob 38/34; Coż tedy rzeczymy? Czyli niefpławiedliwy ieft Bog [numquid iniquitas apud Deum]? Vchoway Boże. Leop Rom 9/14, *B2, Num 16/14, 2.Reg 19/42, 2.Par 32/11, Iob 38/12 (18); OrzRozm B4v, O; SarnUzn H; RejPos 180v, 223; Czyli tego Chriftus/ Piotr/ Páweł niegodzien/ czego Luter/ Philip/ Kálwin godzien? WujJud 47, 12, 28, 32v [2 r.], 37v, 65v (22); Y záwołał Dawid do ludu y do Awnerá fyná Nerowego/ rzekąc/ czyli nie słyfzyfz Awnerze [Nonne respondebis Abner]? BudBib 1.Reg 26/14, Gen 29/15, Num 17/13, Cant 3/3, Ier 2/14; BudNT przedm b2v, Luc 5/34, Rom 3/29, 11/1; CzechRozm 32v, 51 [2 r.], 80v, 109v; Lecż czyli mnimalz/ żeby Bog słuźnieyśze karánie zá ktore infze wyftępkí wftáwić chćiał/ niź zá mężoboyftwo? ModrzBaz 79v; Bo á coź ieft co łobie będzie więcey ważył? Czyli sławę? Tátárkać to rzecz/ y Turecka/ mocą/ ogniem/ mieczem/ puftófeniem pol/ krwiá ludzká/ nábywác sławy. ModrzBaz 107, 79v, 89v, 106, 127v, 132v; Oczko 10; KochPs 84, 113, 131; SkarŻyw 198; KochTr 21; Czyli iefzcie niewierzyćie? Bo widzę/ iż fię dziwićie. MWilkHist K4v, E2; CzechEp 11, 26, 59, 121; KochJez A3; y iákoż śmieię przeciwnicy mowić/ y pímu ś. niedoftátek iáki zádáwác/ czyli ty trzy cnoty/ nie fá doftáteczną drogá/ prowadząc do żywotá wiecznego? NiemObr 79, 177; ReszPrz 96; PudłFr 62; BielRozm 5; GórnRozm E3v, N2v; PaprUp D3v; ZawJeft 9, 21, 40; GrochKal 10, 23; GórnTroas 36; KochCz Bv; Czylić bol y płáč máło? Sna chcefz/ byś ták/ dni moie wynifzczyło? GrabowSet H2v; O Pánie záż to nie lud/ co ftworzon twą ręká? Zaż nie ći fá/ ktoreś ty odkupił fwą męką? Zaż chytrość dyabelfka ma mieć władzá taką? Czyli ná zátrácenie chcefz wzdáć płęc wízeláká? GrabowSet L2v, H3 [2 r.], M2; Czyli to máła rzecz? Czyli to ofobnéy láfće Bożéy nád łobá przyznáwác nie mamy? OrzJan 14, 102, 122 [2 r.]; Tedy rzekł P. Iezus do Piotrá: wlož kord fwoy w nozná. czyli niechcefz ábym pił ten kubek/ ktory mi dáł Oćiec? LatHar 729, [249] [2 r.], 330; Czyli lepiey oni niźli Ian S. wiedzá/ iefli fię mamy kłániác ániołom/ ábo nie? WujNT 882, Matth 20/15 [2 r.], 24/53, Rom 2/4, 2.Cor 13/3, Gal 1/10 (14); WitosłLut A2v, A4v, A5; Czyli to Bog o wołách ftáranie ma? ábo nie więcey dla nas (Apoftółow ábo Kápłanow) te rzeczy nápiáne fá? PowodPr 22; SkarKaz 550a; Córko/ á cóź to czynifz? czyliś zápomniála Sáma siebie? GosłCast 24, 25, 65; ZbylPrzyg A2, A2v.*

Połączenie: »coż (tedy) czyli« (2): OdpowiedziałPiłat. Coż/ Czyli ia Iudowin ieftem? [Nunquid ego Iudaeus sum?] BudNT Ioann 18/35; ModrzBaz 63.

II. *W funkcji partykuły i równocześnie spójnika występuje w wypowiedzeniach pytających (realnych i retorycznych), w których między składnikami wypowiedzenia lub między wypowiedzeniami współrzędnymi zachodzi stosunek rozłączny; an, -ne Mącz, Cn; anne Cn (478) :*

a. W wypowiedzeniach niezależnych (379) : tzo chceff wybratz śmiertz czyli żywot śyna twégo. *OpecŻyw* 103v, 43v, 47, 63, 74, 95 (8); *PatKaz I* 13v; *PatKaz II* 83v [2 r.]; *KromRozm I* C2, E3v, K4, Nv; Abowiem co iest łatwiei/ rzec przepuśczaćmci grzechy twoie/ czyli rzec/ wstań a chodź [*Quid enim est facilius: dicere ... an dicere*] *MurzNT Matth* 9/5, *Matth* 23/17, 19, *Luc* 22/27; *KromRozm II* o2; *KromRozm III* H5, M7; *GliczKsiąż* H4; *GroicPorz* ee2v; A komuż tedy będziemy więcey wierzyć/ tobie tżłowiekowi/ iako Duch Święty mowi/ kłamcy/ tżyli Duchowi Bożemu? *KrowObr* 183, 24v, 117, 189, 222; czyie iie śłowá śpełnią/ moie/ czyli ich? [*cuius sermo compleatur, meus, an illorum*] *Leop Ier* 44/28, *3.Reg* 22/6, *4.Reg* 20/10, *Matth* 9/4, *Ioann* 9/2; *RejFig* Cc6; *BibRadz Luc* 5/23; *OrzRozm* F3v, Tv; *BielKron* 50v, 463v; *Mqcz* 243b, 276d; *RejPos* 234; *RejZwierc* 43v, 133v, 165, 270v; *BielSpr* 49v; *WujJud* A2, 146v; *ModrzBaz* 56v, 89v; Ieśeś náśz/ czyliś nieprzyścielki? *SkarŻyw* 501, 202, 224 [2 r.]; A komuż tu prośę nieprawdę zádawáią/ nam czyli Bogu? *NiemObr* 98; PRóżno przec/ vpiem ię: winem? czyli rymy? Ieśli winem/ śubtelné tego winá dymy. *KochFr* 121; *WisznTr* 22 [2 r.]; *BielSjem* 29; *ActReg* 109; *GrabowSet* N; *LatHar* 717; Ktorego chcecie wypuśczać wam; Bárábbasz/ czyli Ieśufá [*quem vultis dimittam vobis Barabbam an Iesum*] *WujNT Matth* 27/17, *Matth* 9/5, 17/25, 21/25, 23/19, *Mar* 3/4 (12); Abowiem prośę kto tu rozezna/ czyiá to głowá/ Páná czyli ślugi *WysKaz* 45, 19, 45 [3 r.]; *PowodPr* 68; *SkarKaz* 382a, 422b.

Połączenia: »czyli ... czyli« (11): Ktoremuz piśmu wycey będyełz wyerzył? Czyli obyemá lofem/ dżiś yednemu/ yutro drugyemu? Czyli żadnemu *KromRozm I* M3v; *GroicPorz* ee2; Kiedyż wždy mamy im wierzyć/ czyli kiedy thwierdzą czyli kiedy przą? *GrzegRóżn* H3v; *RejPos* 262; *WujJud* 39; *BudBib Ios* 6/1; *CzechRozm* 74; *ModrzBaz* 84v, 96; Tákci coś ludźie tarkáią Czyli prawdá/ czyli báią. *MWilkHist* I3v; *CzechEp* 98.

»czyli ... czyli ... czyli ... czyli ... czyli ... czyli« (3): *CzechRozm* 83; Ieśliż o nim może być dobrze mowiono: iż iest z oboiey náтуры ábo ze dwu náture złożony? czyli iest zlany abo śplawiony/ czyli zmieźzány/ czyli śklijony/ czyli dopełniony/ czyli zlitowány/ czyli złączony? Zadne ię z tych nie podoba (mowienie) tylkoż ię podoba/ ziednoczony *CzechEp* 77; *WujNT Rom* 8/35.

»... czyli ... czyli« (1): coś ty iest? Máchometan/ czyli Żyd/ czyli Krześcijanin. *BielKron* 458.

»czyli ... abo« (1): Krolowie źiemścy od ko^{go} biorą cłá y czyńśz? czyli od śynow śwoich ábo od obcych [*a filius suis an ab alienis*]? *BibRadz Matth* 17/25.

»czyli ... abo czyli« (1): Co mniemałz czyli przy Krolu nie zośtał żaden ślugá? ábo czyli we wśzytkiey źiemii Egiptśkiey nie zośtáło było żadnego śtárcá vćciwego? *CzechRozm* 109v.

»albo ... czyli ... albo« (1): Czemuś nie wesoł Iuťinie/ Alboć Co zginęło s śkrzynie/ Czylić kto krzywdę vdzyáał/ Albo zły człowiek náłáiał *BielKom* F7v.

»... albo ... czy ... czyli« (1): Iákóź ié vrácił [!]? báwił ię żołnierską, Lub innemi śkuźbami [!] Rzeczypośpolitey? Obrocil na oycowśkie długi, álbo iego, Dłużnicy záwiedli go? czy śiośtrom ná pośag Wydał? czyli pogorzał? *CiekPotr* 23.

»aza ... czyli« (1): DZiecień námielýśśe prośę cie nie placzy/ a zá twoie członeczki iuże drzą od zimna/ czyli iáłki kamienné ciebie niechtzą trzimatz/ á grzechy tego świata przipędzaią cié plakatz. *OpecŻyw* 19v.

»czy ... czyli« (10): *BielKron* 147; *SarnUzn* D6; *Oczko* A3v, 1v, 11v; *SkarŻyw* 100; Niewiém co lżéy/ czy w łmutku iáwnie żáłowác/ Czyli łye z przyrodzeniem gwałtem mocowác. *KochTr* 3; *GórnTroas* 55; *KmitaSpit* C3v; Czy po Niemiecku czyli po Lácinnie Mowi ten Kryxman *KlonFlis* H2v.

»czy ... czyli ... czy« (1): [*królestwo komu zostawisz*] czy łynowi łwému? który/ iáko młody/ nie iest názbýt pewien tego páńłtwá dla tego Turczyná/ [...] Czyli nam? cołmy iuż práwie od łtráchu y fráfunku o włzyłtkim zwątpili? Czy inłzému krześciáńłtwu? *OrzJan* 96.

»czy ... czyli ... czyli« (1): Czo to łá zá trzey? czy łá bogowie trzey? [...] Czyli trzey Anyołowie? czyli troie ludzi? *SarnUzn* B7 — B7v.

»czy ... czyli ... czyli też ... czyli« (1): Polaká Láchem tylko łámá Ruś miánuie. Czy to iest iákoby wćinek cáłégo łłowá/ Polak/ [...] Czyli nas od wiáry Látłkiéy/ [...] Láchy zowá/ [...] Czyli też podobno [...] Lách záwždy był zwan Láchem. [...] Czyli [...] nas tákże Włáchámi [...] Láchámi przezywáią. *KochCz* Bv- B2.

»czy ... czyli ... czy ... czy ... czyli« (1): O miły mój/ gdzieś teraz/ czy błądziłz po lešie? Czyli cie nieprzyiáciél w łwoię łtronę niešie? Czy cie żywo łpáłł ogień/ ten co Troiá łpalił? Czy cie kto łrogiéy ręce/ iák piłę nágalił? Czyli okrutné źwierzę łámégo zdybáło/ A zágryzłszy/ więc ptákóm na żywność cie dáło? *GórnTroas* 42.

»czy ... czyli ... czyli ... czy ... czy ... czyli ... czy« (1): ORłzulo moiá wdźięczna/ gdzieś mi łye podziáłá? [...] Czyś ty náđ włzyłtki niebá wyłóko wniesioná? [...] Czyliś do Ráiu wzięta? czyliś na łzczęśliwé Wyłpy záprowadzoná? czy cie przez łesłkiwé Charon ieźiorá wieźie? [...] Czy człowieká zrzuciłszy/ y myłli dziewczicé/ Wzięłás ná łye postáwę y piórká łłowiczé: Czyli łye w czyscu czyściłz/ [...] Czyś po łmierci táł połzłá kędyś piérwéy byłá *KochTr* 10.

»izali... czyli« (2): *BibRadz* 4.Reg 6/27; Ego ne debacchatus sum in te an tu in me, Yzalim łie ya na cie różmietá! [!] czyly ty na mię. *Mącz* 100d.

»jeśli... czyli« (133): *OpecŻyw* 75, 130; *FalZioł* V [1]v; Czo łie richley łtrawi iestli mnołtwo pokarmow czyli ieden. *GlabGad* F6, H2, K3, K7; *HistAl* A7v; *MurzNT* 66; *KromRozm III* Gv, I5, L5; *MrowPieś* A4; *DiarDop* 102; *GliczKsiąż* D2, G5, G5v, K3v, 04; *KrowObr* 7v, 13v, 29, 58v, 66v (22); *OrzList* b; W ty czáły theż Szwecki Krol/ iestli ná zmowie z Mołkiewłkim/ czyli z łwey chući to wczýnił/ wzięł pod Krolem Polłkim w Liflántłkiey źiemii zamek y miáłto Rewel *BielKron* 437v, 48, 89v, 101, 129v, 204 (13); *GrzegRóżn* D4v; *GórnDworz* X2v; *RejPos* 61v, 261v, 277, 288, 332, 342v; *RejPosWiecz*³ 99; *RejZwierc* 63v, 131v, 179; *BielSpr* 1v, 8, 34 [2 r.], 48v; *WujJud* 35, 165, 261; *CzechRozm* *3v, 40v, 41, 70, 131 (12); *ModrzBaz* 56v [6 r.], 71 [2 r.], 75v, 86, 89v (15); *SkarŻyw* 31, 90; *CzechEp* 168, 211, 296, 353, 354, 363; *NiemObr* 102, 108, 119 [2 r.], 137; *WerGośc* 261; *PudłFr* 44; *ArtKanc* N12; *GórnRozm* Ev; *ActReg* 7, 9, 28 [2 r.]; *Phil* D2, F4, N; *KochFrag* 42; *WujNT* 474 marg, 521, *Gal* 1/10, s. 838, Aaaaaa3v; *PowodPr* 76.

»jeśli ... czyli ... czyli ... czyli« (1): coby wždy przez łłowo włáwnie rozumieć miáł: iestli rozum/ czyli ołobę/ czyli łłowo/ czyli wedle Origenelá mowę etc. *CzechEp* 277.

»jeśliż ... jeśliż ... jeśliż ... czyli« (1): komuchmy więłtze połłufzeńłtwo záchowywác powinni/ iestliż łwiátu/ iestliż rodzicom/ iestliż wrzędóm [...] czyli Bogu Oycu náłzemu niebiesłkiemu. *RejPos* 38.

»jeśli ... czy ... czyli ... abo ... abo jeśli« (1): iákim ięzykiem dworzánin nádftáwiác fwego ma/ iefli Czeńskim/ czy Rułkim/ czyli Chárwáckim/ ábo Słowáńskim/ ábo iefli mu też wolno ftarádawne/ á práwie iuż vmárte Polłkie ftowá wkrzełzác *GórnDworz F4*.

»-li ... czyli« (77): *BielŻyw 22; KromRozm I A3v; MurzNT Mar 12/14; Leop Ios 24/15, 3.Reg 22/15, Matth 22/17; OrzList g4; BibRadz 3.Reg 22/15, Act 8/34; OrzRozm E3v, F3, P3, R3v [2 r.], S4v [2 r.] (10); BielKron 463v; czym przymuśi Królá fwego ku powinowátości iego/ fademli/ czyli mocą/ czego oná piérwéy przeciwkó iemu pokuśi? OrzQuin S2v, F3v, I3v, Xv; GórnDworz F4, L4; RejPos 8, 315v; GrzegŚm 34 [2 r.]; RejZwierc 164v; BudNT Mar 12/30; CzechRozm 54, 231v; ModrzBaz 86, 89v; SkarŻyw 103, 332, 456, 520, 566; CzechEp 25 [2 r.], 145 [2 r.], 279, 303; NiemObr 20, 98, 144, 172; KochFr 29; GórnRozm I; ActReg 12, 28, 98; KochFrag 42; Ktorego chcecie iż wam wypufzczę; Bárabbafzáli/ czyli IEzułá *LatHar 698*; Y ípytáli go vczniowie iego mowiac: Rabbi/ kto zgrzełzył; tenli/ czyli rodzicy iego [*hic, aut parentes eius*]/ iż fię ślepym národził? *WujNT Ioann 9/2, s. 164, Mar 9/30, Act 8/34, Gal 3/2, 5 (15); SkarKaz 552a; CiekPotr 21*.*

»-li ... czyli ... czyli« (1): Komu służą mowy stárego Testámentu Boguli: czyli fynowi czyli Troycy. *CzechEp 279 marg*.

»-li ... abo ... czyli« (1): wázniefzali to Bogá fámege mowiacégo ftyfzeć/ ábo od niego ániolá poftáne⁸⁰ widzieć/ czyli cudá iákie/ onym Apoftolłkim podobne przed fobą mieć? *CzechRozm 188*.

»-li ... czy ... czyli« (1): mnieli napirwey? czy żonę? czyli dzyeci chcełz zábić? *BielKron 110*.

»zali ... abo czyli« (1): zali thák wiele Owiec y Wołow nábijelz/ coby im mogłó doftárczyć ku pokármu? Abo czyli wfyfłtkie ryby zmorzá w iedno fie zbieżá áby ie náfyćili [*Numquid ovium multitudo caedetur vel omnes pisces maris in unum congregabuntur*]? *Leop Num 11/22*.

»-ż(e) ... czyli« (15): *MurzNT Mar 12/14*; Bo ludziomże ia teraz námáwiam á náwodzę/ czyli Bogu [*Modo enim hominibus suadeo, an Deo?*]? *Leop Gal 1/10; BibRadz Ioann 18/34; OrzRozm M3v; Serio haec dicis, an ioco, Po práwdziełz to mówiłz czyli śmiechem. Mącz 386c; CzechRozm 89, 163v; Prze Bóg/ tychżełmy oyców dzieci? czyli W ták krótkim wiekułmy fye wyrodźili? KochPieś 15; LatHar 731; WujNT Matth 11/3, Mar 12/14, Luc 7/19, 20, 12/41, Ioann 18/34*.

W połączeniu z partykułą „nie” (15):

Składnik występujący w drugim członie szeregu rozłącznego jest zaprzeczonym powtórzeniem składnika członu pierwszego (1):

*Połączenie: »-ż ... czyli« (1): godziłz fię dáć dań Cefárzowi/ czyli nie dáć *WujNT Mar 12/14*.*

*Połączenie: »czyli ni(e)« [z elipsą składnika drugiego członu] (14): a ty chcełs téż na iego fmiertz przyzwolitz czyli nie? *OpecŻyw 103v; Prawdę mowieł/ czili nie? KochSat A3; Ioco dicis, an serio, Kunfttuyelz czili ni. Mącz 174a; CiekPotr 24*.*

~ »jeśli ... czyli nie« (2): Iuż nie o to w Polfzce idzie/ [...] ále o to/ [...] á iefli Pan Kryftus vrząd fwóy Kápláńłki/ íam tu między námi ná ziemi wfzyłtek/ przez włáfné Kápláńłtwo fwé/ vftáwicznie ípráwuie/ czyli nie. *OrzQuin Z2v; ModrzBaz 56v*.

»-li ... czyli nie« (7): *MurzNT Mar 12/14*; Godzili fie dáwác czyńłz Cefárzowi/ czyli nie [*Licet censum dare Caesari, an non?*]? *Leop Matth 22/17; BibRadz ludic 2/22; OrzRozm R3v, S4v; WujNT Matth 22/17, Luc 20/22*.

»-ż ... czyli nie« (1): godziłz fię dąć dań Cefárzowi/ czyli nie dąć (*marg*) czyniż Cefárzowi czyli nie? [...] (-) *WujNT Mar* 12/14. ~

b. *W wypowiedzeniach zależnych* (99) : Cny Láchu: kto wié/ iemu/ czyli tobie Szczęścié chce fluzyc? *KochPieś* 38.

Połączenia:

»jeśli(że) ...czyli (też)« (50): *OpecŻyw* 66v; *KromRozm I* D2; *KromRozm III* Dv; *Diar* 94; *GroicPorz* aa3; *KrowObr* C2v, 12, 133, 202v [2 r.]; *OrzList* g4; *BibRadz I**4v, *Gen* 24/21; *OrzRozm* B3, L3; *Wefzli* tedy w rádę iefli máią przedmieście zburzyć [...] czyli go bronić *BielKron* 316, 109v,116v, 196v, 314, 457v, 458v; *RejAp* 69v; y niewiem iefli pożytek wietfzy/ czyli ozdoba ciálu ieft ze wfzytkich tych członkow/ ktorych vzywamy. *GórnDworz* L16, Hh3v; *RejPos* 74v; *GrzegŚm* 59; Niechże łobie rozmyfli iefliże go do niebá podniofą czyli też thák w ziemi zoftác muśi *RejŻwierc* 48, 63v; *WujJud* 132, 207v, 259v, Mm; *WujJudConf* 260v; *ModrzBaz* 27v, 29v, 86, 89, 112; *KochOdpr* B2v; *SkarŻyw* 444; *CzechEp* 183; *NiemObr* 6, 7, 20; *KochPieś* 47; *WujNT Luc* 6/9, s. 594, 821; *PowodPr* 35.

»jeśli... czyli... czyli« (3): *RejPos* 9; A przedsię fą/ ktorzi niewiem iefli z práwá/ czyli z obyczáiw/ czyli z oboygá/ pewnych czáfow cyńfz wybieráią od tych/ ktore nierządnoścíą ciála fwego pożytek łobie czynią *ModrzBaz* 54; *ActReg* 3v.

»jeśli ... albo ... czyli« (1): Obátz iefli to był! Páná Kryftufowi przyiaciele/ albo Świętego Piotrá namie- łtnicy/ tzyli nieprzyiaciele Boży? *KrowObr* 28v.

»jeśliż ... jeśliż ... czyli też ... albo« (1): Iefliż podánia nie było: iefliż czasy potemu nie były, y ludzie coby o to dbáli, czyli też z zániedbánia, albo z lekkiego vważenia, niewiem. *JanNKar* D2.

»jeśliż ... albo ... jeśliże ... czyli też jeśli ... albo też jeśliż ... albo« (1): Poczuli fie Potym y infzy: ale y ci iefliż kofztu ná to żáluią, albo nie máią, bez ktorého nie: iefliże wydác niechcą, co więc v ludzi godnych bywa, aż z dobrym vważenióm rzeczy: czyli też iefli z rzeczámí niezwyčajnymi trudno bywa, [...] ludzie [...] zrázić z zwyczáiu dawného: albo też iefliż nie máią, álbo dośiádz niemogå takiého coby im w téy mierze dogodził, niewiem. *JanNKar* D2v.

»-li ... czyli« (18): Ieden młodzienice [!] Socratefa pytał, mali żonę poiąć czyli tak zoftác *BielŻyw* 50, 28; *KromRozm I* B3v; *OrzRozm* E4v [2 r.], Sv, S4v; *BielKron* 342; Id viso tu ne an illi insaniant, Dla tegom przifzedłábych doznał tyli czili oni fzaleyą. *Mącz* 494c; *OrzQuin* S4v, Aa2v; *GórnDworz* 14; Przeto day mi znác táiemnieli ią każełz wyłóżyć/ czyli iáwnie. *HistRzym* 9v, 27; *KochOdpr* B; *SkarŻyw* 15, 567; *GórnTroas* 5.

»zali ... czyli« (1): y pytaligo czemuby też nie mowił, żaliby błaznem był, czili dla niedośtatku rzeczy, odpo- wiedział, żaden błazen nie może milczeć *BielŻyw* 8.

W połączeniu z partykułą „nie” (22):

Składnik występujący w drugim członie szeregu rozłącznego jest zaprzeczonym powtórzeniem składnika członu pierwszego (7): Ale flufńnye czyli nyeflufńnye nam to przypifuyą/ to fye pokaże. *KromRozm II* b3v.

Połączenia: »jeśli ... czyli« (5): *KrowObr* C3; Powiedźcie nam Chriſtyánie/ iefli BOG iednáko zbawia wŕzyftkie ludźie/ ktorzy máią być zbáwieni/ czyli nie iednáko? *CzechRozm* 172, 209v; *ModrzBaz* 71; *SkarŻyw* 31.

»-li ... czyli« (1): Woiewodá Krolá pytał/ przyſtoili Krolowi ſłownym być/ czyli nieprzyſtoi? *OrzRozm* R3v.

»czyli nie« [*Z elipsą składnika drugiego członu*] (15):

~ »jeſli ... czyli nie« (3): *OpecŻyw* 75; *KromRozm II* 14v; *KromRozm III* 15; obaczáiąc milczkiem iefzli mu pan poſzczęćcił tę drogę ie⁸⁰ czyli nie. *BibRadz Gen* 24/21; *RejZwierc* 63v; *CzechRozm* 149v; *CzechEp* 168; *LatHar* 271.

»-li ... czyli nie« (7): y potym pytał nas poddánych ſwych/ winienli on nam co więcey w Polſzce iſćić nád to co nam poprzyſiągł/ czyli nie. *OrzRozm* E3v, S4v; *OrzQuin* I3v, S3v, Aa2v; *ModrzBaz* 86; *ActReg* 12. ~

Synonimy: **I.** albo, alboć, aza, azali, azaliż, azaz, azazli, iza, izali, li, za, zali, zaż, ż; **II.** albo, chociaż, choć, jeſli, jeſliż, li.

Cf **CZY**

ZZie